

اعلامیه مطبوعاتی

آیا «باد بدون پاسپورت» عامل فاجعه دود و آلودگی هوا در جنوب شرق آسیاست؟! (ترجمه)

فاجعه دود و آلودگی هوا در سراسر جنوب شرق آسیا خشم گسترده‌ای را برانگیخته است. تا جایی که اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا (آسیان) آن را یک مسئله امنیتی منطقه‌ای دانسته است. در این میان، سخنی که از سوی یکی از والیان پیشین جاکارتا گفته شده بود، دوباره بر سر زبان‌ها افتاده است: «باد کارت هویت ندارد»؛ سخنی که به چگونگی انتقال دود ناشی از آتش‌سوزی جنگل‌ها توسط باد اشاره دارد.

این دود از صدها هزار هکتار جنگل سوخته در اندونزی برخاسته است. اداره ملی مدیریت حوادث اندونزی، مجموعه ساحه آتش‌سوزی‌ها را ۷۲,۷۹۸ هکتار اعلام کرده که ولایت کالیمانتان غربی با ۳۸,۳۱۰ هکتار، بیشترین آسیب را دیده است. دود در مرزهای اداری اندونزی متوقف نمی‌شود، بلکه باد آن را به ساراواک در مالیزیا منتقل می‌کند. در منطقه سریان، شاخص آلودگی هوا به ۱۹۵ و در تیبو به ۲۰۰ رسیده است. در سریان، ۱۰۸ مکتب به صورت موقت تعطیل شده‌اند. در سراسر ساراواک نیز ۵۹۱ مکتب در ۱۰ منطقه بسته شده که حدود ۱۹۷ هزار شاگرد را متأثر ساخته است؛ حتی احتمال گسترش این تعطیلی‌ها به پینانگ نیز وجود دارد.

در اندونزی نیز تأثیر دود و آتش‌سوزی جنگل‌ها شدید بوده است. تخمین زده می‌شود که حدود ۳ میلیون نفر در ۳۷ ولایت و شهر به‌گونه مستقیم در معرض این دود قرار گرفته‌اند و در برخی مناطق، موارد بیماری‌های شدید تنفسی تا ۷۸ درصد افزایش یافته است. کودکان، نوزادان، زنان باردار و سالمندان، آسیب‌پذیرترین گروه‌ها در برابر این وضعیت هستند.

در این مرحله، دیگر بحث اصلی این نیست که آیا علت این بحران پدیده طبیعی مانند «ال‌نینو» است یا عامل انسانی دارد؛ بلکه بحث اساسی درباره جنایت‌های شرکت‌ها و در کنار آن، جانبداری در تطبیق قانون است. این مسئله در موارد زیر آشکار می‌شود:

۱- از آغاز هزاره دوم، صدور امتیازهای گسترده باعث شد شرکت‌ها کانال‌های بزرگ خشک‌کننده برای زمین‌های باتلاقی ایجاد کنند؛ امری که این زمین‌ها را حتی در لایه‌های زیرین، به‌شدت قابل اشتعال ساخته است.

۲- انجمن محیط زیست اندونزی (WALHI) و شماری از سازمان‌های غیردولتی اشاره کرده‌اند که ده‌ها نقطه داغ آتش‌سوزی دقیقاً در مناطق امتیازی شرکت‌های روغن نخل و معادن قرار دارد که بیشتر آن‌ها شرکت‌های خصوصی و حتی خارجی هستند.

۳- تطبیق سخت‌گیرانه قانون بر گروه‌های محروم؛ به‌گونه‌ای که کشاورزان کوچک با پیگرد قضایی روبه‌رو می‌شوند، در حالی که جواز شرکت‌هایی که زمین‌های باتلاقی را تخریب می‌کنند همچنان پابرجا می‌ماند؛ این امر به‌عنوان بی‌عدالتی آشکار و نشانه‌ای از جانبداری در تطبیق قانون دانسته می‌شود.

اندونزیایی بودن یا داشتن تابعیت اندونزی، به معنای عادت کردن به استعمار اقتصادی از طریق تطبیق گزینشی قوانین سکولار و بهره‌برداری از جنگل‌ها است؛ روندی که ثروتمندان و صاحبان قدرت را غنی‌تر و مردم عامه را فقیرتر می‌سازد.

داده‌های انجمن محیط زیست اندونزی (WALHI) نشان می‌دهد که تا ۱۴۲ شرکت به دست داشتن در آتش‌سوزی‌های جنگل‌ها مظنون هستند. این سازمان همچنین بر نقش احتمالی شرکت‌های خارجی، به‌ویژه در بخش‌های معدن و نیکل، در این فعالیت‌ها تأکید کرده است.

در این لحظه سخن «باد کارت هویت ندارد» معنای عمیق و تأمل‌برانگیزی پیدا می‌کند. باد هیچ هویتی ندارد؛ نه پاسپورت می‌شناسد، نه مرزهای ولایتی را، نه خطوط اداری را و نه حتی دیوارهای مرزی را.

در میان این زنجیره از بحران‌ها، شاید دود و باد نشانه‌ای از جانب الله سبحانه و تعالی برای مسلمانان اندونزی و مالیزیا باشد تا درباره موانعی که میان آنان جدایی ایجاد کرده است بیندیشند و در ریشه‌های هویت خویش بازنگری کنند. این بادهای شدید که هیچ پاسپورت و هویتی نمی‌شناسند، ما را فرا می‌خوانند تا درباره حقیقت وابستگی‌های خود دوباره فکر کنیم: آیا سکوت را انتخاب می‌کنیم و همچنان نقش قربانی را بازی می‌کنیم، یا وضعیت موجود را نقد کرده و برای اداره سرزمین‌های خود راه‌های جدیدی را جستجو می‌کنیم؟

این همان زمان مناسب برای بازنگری در مفهوم خلافت است؛ زیرا نظام حکومتی واقعی آن، مانع بهره‌برداری شرکت‌ها و نهادهای خارجی از جنگل‌های ما خواهد شد و مرزهای ساختگی‌ای را که جنگل‌های سرزمین‌های مسلمانان را تقسیم کرده و آن‌ها را در برابر غارت نیروهای سرمایه‌داری آسیب‌پذیر ساخته است، از میان خواهد برد.

خلافت تنها بر اساس شریعت الله سبحانه و تعالی، یعنی عدالت مطلق، استوار خواهد بود.

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ * أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ [البقرة: ۱۱-۱۲]

ترجمه: و هنگامی که به آنان (فسادپیشه‌گان و منافقان) گفته شود در زمین فساد نکنید، می‌گویند: ما تنها اصلاح‌گران هستیم. آگاه باشید که آنان خود فسادگران‌اند، ولی درک نمی‌کنند.

دفتر مطبوعاتی مرکزی حزب التحریر - بخش زنان